ANAYA

Primaria

APRENDER É CRECER XUNTOS 1

Programación

Unidade 6

1. Presentación da unidade
2. Obxectivos didácticos
3. Contidos da unidade/Criterios de avaliación/Estándares de aprendizaxe avaliables
4. Selección de evidencias para o portfolio
5. Competencias: descritores e desempeños
6. Tarefas
7. Estratexias metodolóxicas
8. Recursos
9. Ferramentas de avaliación
10. Medidas para a inclusión e atención á diversidade
11. Autoavaliación do profesorado

1. PRESENTACIÓN DA UNIDADE

Título
Poio

Descrición da unidade
Comezamos o novo ano, tras as vacacións de Nadal, cun eixo temático singular. Eliximos un concello galego, neste caso **Poio**, como eixo temático. Imos traballar os contidos gramaticais e léxicos sobre cuestións que teñen que ver co contorno urbano da vila: edificios singulares, organización, persoas que traballan, etc. A unidade remata cunha **Tarefa** sobre o Día Escolar da Non violencia e da Paz que se celebra o 30 de xaneiro.

No que se refire á estrutura da unidade, estudaremos os seres vivos e a localidade; na prte de lingua temos que indicar que, neste trimestre, comeza o traballo específico sobre Gramática, cunha epígrafe específica, **Estudo a lingua**, na que se traballarán ata o terceiro trimestre: o artigo definido e definido e as súas contraccións, a identificación de sílabas e palabras, e o nome.

Tamén se incorpora neste trimestre a epígrafe **Falo e escribo**, que pretende ser unha ferramenta eficaz para iniciar o traballo coa habilidade productiva oral e escrita.

Temporalización:

Xaneiro: ☐ ■ ■ ☐

2. OBXECTIVOS DIDÁCTICOS

LINGUA

- Escoitar e comprender un conto de forma oral e poder ler o extracto escrito que se incorpora na páxina inicial da unidade.
- Ler con fluidez e pronunciando correctamente palabras, frases e textos breves formadas coas letras estudadas.
- Escribir con corrección as consoantes que se estudan nesta unidade: *g, gu, b, v*.
- Completar frases e pequenos textos coas letras estudadas.
- Ler con eficacia pequenas frases e textos e responder axeitadamente ás preguntas de comprensión lectora.
- Interiorizar, de forma non teórica, o concepto de artigo definido.
- Enriquecer o vocabulario referido aos medios de transporte e o medio urbano.

CIENCIAS NATURAIS

. Coñecer a diversidade de seres vivos identificando as súas principais diferenzas.

. Clasificar os seres vivos en animais e plantas, coñecendo as súas principais características.

CIENCIAS SOCIAIS

- dentificar os diferentes tipos de localidade: aldea, vila e cidade, así como as súas características principais.
- Obter información concreta sobre a localidade, a través de diferentes fontes.

3. CONTIDOS DA UNIDADE - CRITERIOS DE AVALIACIÓN - ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES

LINGUA

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliables
• Lectura. - Conto tradicional: *Poio* - Comprensión da lectura. • As letras*: g, gu, b, v.* • Obradoiro de escritura. • Estudo a lingua. - O artigo definido. • Falo e escribo. - Escritura de frases. • Tarefa. - O Día da Paz.	1. Escoitar e comprender un texto expositivo.	1.1. Escoita e comprende un texto expositivo. 1.2. Le os extractos de texto da lámina inicial. 1.3. Identifica os lugares a partir de imaxes. 1.4. Comprende a dinámica de xogos de lingua como a sopa de letras.
	2. Recoñecer auditivamente as consoantes *g, gu, b, v.*	2.1. Recoñece a consoante e a súa localización na palabra.
	3. Ler con fluidez e pronunciando correctamente palabras e pequenos textos formadas coas vogais e as consoantes estudadas.	3.1. Le con fluidez e pronunciando correctamente palabras e frases formadas coas consoantes estudadas.
	4. Escribir con corrección palabras e frases formadas coas vogais e as consoantes estudadas.	4.1. Escribe con corrección palabras e frases formadas coas vogais en maiúscula e en minúscula. 4.2. Escribe correctamente palabras con *b* e *v*. 4.3. Recoñece e asimila o uso de *g* e *gu*.
	5. Interioriza, de forma non teórica, o concepto de artigo definido.	5.1. Recoñece e emprega o artigo definido.
	6. Redactar frases coherentes e con sentido propio.	6.1. Escribe frases completas a través de distintas actividades: elección de palabras, unión opcións, completado de con pictogramas, ordenación, etc.
	7. Celebrar o Día da Paz con actividades creativas de lingua.	7.1. Le e comprende o cómic sobre o Día da Paz. 7.2. Escoita e aprende a versión locutada do poema. 7.3. Comprende o poema e coloréao seguindo un estilo propio.

CIENCIAS DA NATUREZA

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliables
• Seres vivos e obxectos inertes. • Os seres vivos: as plantas e os animais. Identificación de diferenzas.	1. Diferenciar entre seres vivos e inertes.	1.1. Diferencia seres vivos de seres inertes.
	2. Coñecer as características principais dos animais e as plantas, segundo elementos observables	2.1 Identifica as principais características dos seres vivos. 2.2. Establece semellanzas e diferenzas entre os animais e as plantas.

CIENCIAS SOCIAIS

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliables
• Pertenza á nosa cidade, vila ou aldea, como grupos sociais próximos. • Organización social do contorno próximo. • Recollida de información sobre a localidade a través de diferentes fontes.	1. Identificar as características principais entre unha aldea, unha vila e unha cidade.	1.1. Identifica as principais características dunha aldea, dunha vila e dunha cidade.
	2. Coñecer as diferenzas e semellanzas entre unha aldea, unha vila e unha cidade.	2.1. Coñece as diferenzas e semellanzas entre unha aldea, unha vila e unha cidade.
	3. Comprender a organización social do seu contorno próximo.	3.1. Identifica as características principais do lugar onde vive.
	4. Participar de forma construtiva en sociedade.	4.1. Desenvolve actitudes de cooperación e de traballo en equipo.
	5. Obter e expoñer información concreta sobre os contidos a tratar.	5.1. Busca información concreta sobre a súa aldea, vila ou cidade.

4. SELECCIÓN DE EVIDENCIAS PARA O PORTFOLIO

Os estándares de aprendizaxe mostran o grao de consecución dos criterios de avaliación desde a propia descrición e concreción do criterio. Para facilitar o seguimento do desenvolvemento de cada estándar buscaremos evidencias dos alumnos que mostren a súa evolución en cada un deles.

No anexo de avaliación proponse un portfolio de evidencias para os estándares de aprendizaxe. O cadro seguinte suxire unha selección dalgunhas destas posibles evidencias. Os docentes poderán substituílas por outras que consideren máis relevantes para o desenvolvemento do seu grupo.

Libro do alumno (LA) / Proposta didáctica (PD) / Recursos fotocopiables (RF)

LINGUA

Estándares de aprendizaxe avaliables	Selección de evidencias para o portfolio
1.1. Escoita e comprende un texto expositivo.	• Audición do texto expositivo sobre *Poio* da páxina inicial. • Actividades do LD sobre o texto que inicia a unidade e animación sobre as imaxes.
1.2. Le os extractos de texto da lámina inicial.	• Lectura do texto que se inclúe na lámina inicial.
1.3. Identifica os lugares a partir de imaxes.	• Actividade da epígrafe “Comprendo a lectura” para identificar as parroquias do Concello de Poio. • Ampliación de contidos con refrás relacionados con lugares e poema de Rosalía de Castro, *Adios ríos, adios fontes...*
1.4. Comprende a dinámica de xogos de lingua como a sopa de letras.	• Actividade de Intelixencia visual do LA para localizar conceptos relevantes do texto nunha sopa de letras.
2.1. Recoñece a consoante e a súa localización na palabra.	• Actividades de lectoescritura do LA. • Actividades de lectoescritura, xogos, trabalinguas, adiviñas e actividade de aprendizaxe cooperativa da PD. • Actividades do LD. aprendizaxe das letras. • Actividades de reforzo (R) e ampliación (A).
3.1. Le con fluidez e pronunciando correctamente palabras e frases formadas coas consoantes estudadas.	• Actividades de lectoescritura do LA. • Actividades de lectoescritura, xogos, trabalinguas (*Cinco margafos*...), adiviñas, cantigas (*Se vou a Bueu... Ao pavo, paviño*...) e actividade de aprendizaxe cooperativa da PD. • Actividades do LD. • Actividades de reforzo (R) e ampliación (A).

4.1. Escribe con corrección palabras e frases formadas coas vogais en maiúscula e en minúscula.	• Actividades de lectoescritura do LA. • Actividades de lectoescritura, poemas *(A bruxa)* e actividade de aprendizaxe cooperativa da PD. • Actividades do LD. aprendizaxe das letras. • Actividades de reforzo (R) e ampliación (A).
4.2. Escribe correctamente palabras con *b* e *v*.	• Actividades de lectoescritura do LA. • Actividades do “Obradoiro de escritura” do LA. • Actividades da PD. • Actividades do LD. • Actividades de reforzo (R) e ampliación (A).
4.3. Recoñece e asimila o uso de *g* e *gu*.	• Actividades de lectoescritura do LA. • Actividades do “Obradoiro de escritura” do LA. • Actividades da PD. • Actividades do LD. • Actividades de reforzo (R) e ampliación (A).
5.1. Recoñece e emprega o artigo definido.	• Actividades de lectoescritura do LA. • Actividades da PD.
6.1. Escribe frases completas a través de distintas actividades: elección de palabras, unión de opcións, completado de con pictogramas, ordenación, etc.	• Actividades de lectoescritura do LA. • Actividades da PD. • Actividades do LD.
7.1. Le e comprende o cómic sobre o Día da Paz.	• Lectura cómic do LA. • Actividades da PD. • Actividades sobre o Día da Paz do LD. • Ampliación de contidos con xogos tradicionais como *Pola rúa abaixo*, na PD
7.2. Escoita e aprende a versión locutada do poema.	• Audición da locución do poema que está no CD e no LD.
7.3. Comprende o poema e coloréao seguindo un estilo propio.	• Resolución da actividade do LA.

CIENCIAS DA NATUREZA

Estándares de aprendizaxe avaliables	Selección de evidencias para o portfolio
1.1. Diferencia seres vivos de seres inertes.	• Selección de actividades do LA. • Actividade de aprendizaxe cooperativa da PD: Tarefa de análise. Práctica de problemas.

	• Actividades do apartado «Investiga» da PD.
2.1. Identifica as principais características dos seres vivos.	• Actividades de observación dos murais e a lámina inicial da unidade. • Selección de actividades do LA. • Actividades de reforzo e ampliación dos RF.
2.2. Establece semellanzas e diferenzas entre os animais e as plantas.	• Actividades de observación dos murais. • Selección de actividades do LA e a PD.

CIENCIAS SOCIAIS

Estándares de aprendizaxe avaliables	Selección de evidencias para o portfolio
1.1. Identifica as principais características dunha aldea, dunha vila e unha cidade.	• Selección de actividades do LA e a PD. • Actividades de reforzo e ampliación dos RF.
2.1. Coñece as diferenzas e semellanzas entre unha alde, unha vila e unha cidade.	• Selección de actividades do LA e a PD. • Actividades de reforzo e ampliación dos RF.
3.1. Identifica as características principais do lugar onde vive.	• Selección de actividades do LA. • Actividades da PD.
4.1. Desenvolve actitudes de cooperación e de traballo en equipo.	• Selección de actividades de traballo cooperativo da PD.
5.1. Busca información concreta a súa aldea, vila ou cidade.	• Actividades do apartado «Investiga» da PD.

5. COMPETENCIAS: DESCRITORES E DESEMPEÑOS

Competencia	Descritor	Desempeño
Comunicación lingüística.	Comprender o sentido dos textos escritos.	Entende frases e textos breves coas letras traballadas.
	Producir textos escritos de diversa complexidade para o seu uso en situacións cotiás.	Escribe textos sinxelos ampliando frases para distintas situacións comunicativas.
	Plan lector: Gozar coa lectura.	Comprende os textos de lectura da unidade: conto, poemas, cantigas...
Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía	Manexar a linguaxe matemática con precisión.	Sabe expresar con claridade e precisión datos e informacións.
Competencia dixital.	Manexar ferramentas dixitais para a construción do coñecemento.	Realiza as actividades interactivas vinculadas á unidade.
Aprender a aprender.	Aplicar estratexias para a mellora do pensamento crítico, creativo, emocional.	Participa en actividades de traballo cooperativo: caixa-abecedario, propostas de traballo en grupo, xogos tradicionais, etc.
	Intelixencias múltiples: Intelixencia visual.	Localiza conceptos e aprende dinámicas de xogos de lingua.
Sentido da iniciativa e espírito emprendedor	Comunicar o entusiasmo pola tarefa e confianza nas posibilidades de acadar os obxectivos.	Planifica tarefas de forma autónoma e ten iniciativa na toma de decisións.
	Participar nas dinámicas e xogos de grupo.	Aprende xogos tradicionais e practícaos cos compañeiros.
Competencias sociais e cívicas.	Desenvolver a capacidade de diálogo cos demais nas situacións de convivencia e traballo.	Coñece as normas de conviencia para a vida na localidade.
	Educación en valores: A autoestima.	Recoñece de forma obxectiva as virtudes e os defectos que nos caracterizan. Ten seguridade en si mesmo e mantén as opinións.

Conciencia e expresións culturais.	Aprender e recoñecer cancións para celebracións e xogos, propios do patrimonio popular galego.	Descubre e xoga coas cantigas e lendas tradicionais. Aprende algún retrouso, xogo ou encadeado para aumentar a bagaxe cultural e recoñecer o patrimonio oral da lingua galega.

6. TAREFAS

Libro do alumno (LA) / Proposta didáctica (PD) / Recursos fotocopiables (RF) / Libro dixital (LD)

Tarefa 1: Gozamos coa lectura do texto "Poio"

- Lemos o texto expositivo «Poio» e observamos as fotografías da lámina inicial; tamén podemos activar a animación do LD.
- Seguimos as suxestións metodolóxicas da PD.
- Realizamos as actividades do LA e do LD.
- Realizamos as actividades, para ampliar os contidos da PD.
- Realizamos as actividades interactivas do LD.

Tarefa 2: Aprendemos as letras

- Coñecemos as consoantes *g, gu, v, b* coas diferentes actividades de discriminación visual, auditiva, expresión oral e escrita do LA.
- Realizamos as actividades do LD
- Realizamos as actividades da PD, que se amplían con poemas, adiviñas, xogos e trabalinguas.
- Continuamos a tarefa de aprendizaxe cooperativa para realizar unha caixa-vocabulario.

Tarefa 3: Coñecemos os seres vivos: animais e plantas.

- Realizamos actividades do LA.
- Realizamos actividades complementarias, xogos e traballo cooperativo da PD.
- Completamos coas fichas de reforzo e de ampliación dos RF.

Tarefa 4: Aprendemos a lingua: O artigo definido

- Coñecemos o artigo definido como presentador e observamos o seu uso diante do nome; realizamos as actividades do LA seguindo as suxestións da PD.
- Realizamos as actividades do LD
- Realizamos as actividades da PD, que se amplían con poemas, adiviñas, xogos e trabalinguas.

Tarefa 5: Coñecemos características das aldeas, vilas e cidades.

- Observamos o mural *Aldeas, vilas e cidades* coas suxestións metodolóxicas da PD.
- Realizamos as actividades do LA.
- Realizamos actividades complementarias, xogos e traballo cooperativo da PD.
- Completamos con actividades interactivas do LD.

Tarefa 6: Expresámonos oralmente e por escrito: Escritura de frases

- Realizamos as diferentes actividades do LA para escribir frases con distintas estratexias e expresarse oralmente con coherencia e corrección a partir de contidos dados e próximos ao alumno como é o propio contorno urbano.
- Realizamos as actividades do LD
- Realizamos as actividades da PD, que se amplían con poemas, adiviñas, xogos e trabalinguas.

Tarefa 7: O Día da Paz.

- Coñecemos as suxestións metodolóxicas da PD para estes contidos.
- Realizamos as tarefas do LA.
- Ampliamos os contidos cos recursos da PD: especialmente os xogos tradicionais recollidos nos apartados de Recursos que permiten un traballo de integración dentro do propio grupo e con outros grupos do colexio.
- Realizamos as actividade do LD.

Tarefa 8: Repaso da unidade

- Realizamos as actividades de repaso do LA.
- Realizamos as actividades complementarias da PD.
- Completamos coas fichas de reforzo e ampliación dos RF.

7. ESTRATEXIAS METODOLÓXICAS

No desenvolvemento das tarefas empréganse diversas estratexias metodolóxicas:

- Utilización da lámina inicial da unidade para a presentación de contidos.
- Audición das lecturas correspondentes do CD e emprego do libro dixital para realizar as actividades como elementos motivadores.
- Seguemento da lectura dos bocadillos que pode ser dramatizada por varios nenos.
- Utilización de diferentes agrupamentos que favorezan o traballo cooperativo e o intercambio de opinións entre os iguais.
- Traballo individual ou en pequeno grupo para afianzar os conceptos da unidade.
- Traballo en grupo cooperativo: agrupar os alumnos en grupos de 3 ou 4 e empregar as estruturas de aprendizaxe cooperativo suxeridas na guía do profesor para traballar os principios de definición de obxectivo grupal, interdependencia positiva e interacción cara a cara.
- Dramatización de situacións cotiás.
- Desenvolvemento de habilidades de expresión oral e escrita mediante a aprendizaxe de xogos, dramatizacións, cancións e poesías da unidade.
- Emprego e fomento do aspecto lúdico e creativo da linguaxe.
- Utilización de diferentes fontes de información para obter información relevante sobre os contidos da unidade.

8. RECURSOS

- Cadernos complementarios. Este proxecto ofrece cadernos complementarios de **Aprendo a ler**, **Aprendo a escribir**
- Recursos fotocopiables da Proposta Didáctica. Para esta unidade podemos atopar recursos fotocopiables de Reforzo, Ampliación e Comprensión lectora nos Recursos fotocopiables.

Recursos dixitais

- Libro dixital. Os alumnos e alumnas poderán reforzar os contidos estudados a través do libro dixital. Nel ofrécese a versión en audio do poema ademais de actividades interactivas.
- CD que acompaña a proposta didáctica, cos recursos fotocopiables.

. Mural da unidade: *Aldeas, vilas e cidades.*

- A continuación recóllense algúns enlaces web de interese:
  - *http://anayadigital.es*
  - *http://www.orellapendella.org* Esta páxina web recolle infinidade de cantares, enleados, ditos e retrousos populares. Moi ben organizada e con constantes actualizacións.
  - *http://www.coordinadoraendl.org* Nesta web podemos atopar moitos recursos en lingua galega para desenvolver os contidos do curso cos nosos alumnos e alumnas.
  - *http://galiciaencantada.com* Nesta web podemos atopar abundantes recursos sobre elementos máxicos e seres míticos da cultura tradicional galega.
  - *http://diadelapaz.blogia.com* Nesta web podemos atopar, entre outros recursos, información sobre personaxes relevantes para a celebración do Día da Paz.

9. FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN

- Rexistro de avaliación (no anexo de Avaliación).
- Proba de avaliación da unidade (nos Recursos fotocopiables).

10. MEDIDAS PARA A INCLUSIÓN E ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

- Que dificultades e potencialidades observo no grupo durante o desenvolvemento da unidade?
- Como vou minimizar as dificultades?
- Que necesidades individuais observo no desenvolvemento da unidade?
- Que recursos e estrateias manexarei para atender as necesidades individuais?

11. AUTOAVALIACIÓN DO PROFESORADO

- Que porcentaxe de alumnos acadaron os obxectivos de aprendizaxe da unidade?
- Que é o que mellor funcionou nesta unidade?
- Que cambiaría no desenvolvemento da unidade o vindeiro curso? Por que?